

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben na. hoz. aordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 28.

Közvélemény.

(A. E.) Nem is a gazdasági közvéleményről szólnunk, hanem általában magyar közvéleményről, mely most teljesen szünetel.

Hisszük, hogy szünetel, mert ha nem úgy volna, bizonyára lehetetlenne tenné ezt a mai korhadtt rendszert, mely gazdaságilag milliókkal meg milliókkal károsítja az országot, erkölcsileg és politikailag pedig valósággal tönkre teszi. Semmikor sem érezhető a politikai élet pangása annyira, mint mikor általános gazdasági érdekek forognak szóban. A politikai jogokat nem mindenki tudja használni, ezek nem is mindenkinek vannak rendelkezésére, ezért nem is mindenki tudja felfogni érdeküket és fontosságukat. A jogi kérdésekhez kevesen értenek, azoknak egy vagy más irányu eldöntése között a különbséget a nagy tömeg csak hatásaiban ismeri meg, ha egyáltalán megismeri. Ellenben a gazdasági kérdéseket előre is megtudja ítélni mindenki, a kinek elmondják ezek lényegét, mert ha két forintot kell valakinek fizetnünk, arról mindenki tudja, hogy az több mint egy. Általános érdekűek is ezek a kérdések, mert az állami gazdálkodás mindegyikünket közvetlenül érdekel.

S mégis, ha most a kiegyezés ukálsru megkötését vesszük kritika alá, azt látjuk, hogy az csak egy oly országban és olyan időben lehetséges, a melyben és

a mikor a közvélemény kritikája teljesen szünetel. Mikor a kiegyezést 1867-ben először megkötötték, még nem volt számítási alapunk, melyen kiigazodhattunk volna; csakhamar belátta azonban az ország, hogy a gazdasági kiegyezéssel rászedett bennünket az osztrák. Megindult az akció a revízióra nézve s már 4—5 évvel a kiegyezés születése után élénken lobogtatta Irányi Dániel és pártja az önálló vámterület zászlóját. Az 1878-as meghosszabbítás előtt óriási politikai mozgalom volt. Pártok szakadtak meg, egyesületek, kormányok lemondtak és újból kineveztek, a kiegyezés megteremtői, fentartói, éltetői, a minők Bittó, Kerkápoli, Szilágyi Dezső stb., a parlamentben szinte bocsánatot kértek művükért. A képviselőház forrongott, a nép agitált, szóval volt élet, volt nemzet, melylyel a Tisza-kabinetnek számolnia kellett, volt közvélemény, mely ronthat és teremthet, de létezik, volt önérzete a kornak.

És Tisza számolt is vele. Nem maga csinálta a kiegyezést, megkérdezte legalább a saját pártját. Ekkortól datálódik a magyar közvélemény elaltatása. Tiszának ugyanis kelleme volt a politika hullámcsapásai közben fáradtsággal evezni. Ugy segített a bajon, hogy megcsinálta pénzzel és zsandárerővel az őtörhetetlen pártját, s politikai elveivel iskolát csinálva, a politikai opportunítás programját az apró utódokra ruházva, ezek révén megteremtője lett a mai korrumpált és közvéleménymentes társadalomnak, melyben egy miniszterparancsra megválasztott

parlamenti többség miniszteri parancsra fogadja el a benyújtott törvényjavaslatokat. Így történik azután, hogy a kiegyezési törvényjavaslatokat, melyek tíz évre újra kijátszák, vagy megvédik az ország gazdasági érdekeit, a kormány még saját pártjának megkérdezése nélkül hozza létre s ezek elfogadását feltétlenül bizonyosnak tartja.

Mig az előző két meghosszabbításakor a vámtarifát is revízió alá vonták, ez időszertint arról is lemondott kormányunk, s míg az előző meghosszabbításoknál a dolog jogi természetéhez képest külön választották a kvótát a kiegyezési kérdésektől, s noha az utóbbiaknál nem nyertek, legalább a kvótát nem hagyták fel-emelni, addig most az össze nem tartozó kérdéseket egy kalap alá vonják, s a kiegyezésnél is meghátrál, de a kvótát is felemeli a kormány.

Bánffy Dezső báró számolt a közvélemény hiányával, különben nem játszaná ezt a Caligulára emlékeztető szerepet, de számolt azzal is, hogy az a közvélemény fel is ébredhet, s erre az esetre azt eszelte ki, hogy lemond a hatalomról abban a szent tudatban, hogy a korona ugy sem engedi el most, mikor a függőkérdések még megállapítva nincsenek. Megtette ezt a Tisza-kormány is erőmegújítás idejében, s előfogja találni Bánffy is. De a magyar későn fogja megbánni azt, hogy nemzeti közvéleménye, a nemzet önérzete olyan sokáig aludott.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Helma tántim.

(Egy boldog férj elbeszélése)

Irta: Prigl Olga.

Az egész terjedelmes családban én voltam az egyetlen a ki fiúnak született. Persze el is voltam kényeztetve a lapon, kezdve a medvecukros viz élvezésétől a kurizálás és kontócsinálás korszakáig. Elkölthettem a kvártélypénzemet, nem szidtak meg érte. Igaz, később úgy fogtak ki rajtam, hogy a pénz nem nekem, hanem igen tisztelt házigazdának küldték s így attól koppant az álam. No de hisz kit a jó Isten feltuczat tántival áldott meg, az sohase busuljon. Senki a diákok közül annyit nem traktálódzott mint én, lévén a ro-pogásra sült pulykák, kacskák egész légiójával felszerelve, miket mind a jó nénik küldözgettek utánam, hogy valahogy éhen ne találjak halni. Debiz ezt nekem persze viszonzni is kellett. Vakációim már évekkal azelőtt le lettek foglalva, s nekem szörnyű gondomba került, hogy ugyan hát melyik tántim van soron? A Szüzann tánt, a Zsüli mama vagy a Helma néni? Az iskolai év végét jártuk, s nekem míg a többiek drukoltak, csak mindig azon járt az eszem. Végre hosszas gondolkodás után kisütöttem, hogy a legközelebbi két hónapot Helma néni vendégszerető körében kell eltöltenem. Helma néni legidősebb volt valamenny-

nyünk között. Annál jobb, legalább nem fogja kívánni tőlem, hogy bókokat mondjak.

Két napot töltöttem otthon, a harmadik napon már jött a távirat, Helma néni sürgése, hol késem oly soká? Anyám könyes szemekkel engedett utnak, apám büszkén nézett végig rajtam. János, a kocsis tens ifjurnak szólított, hogy meglátta karomon újdonsutaj überzieheremet, míg én boldogan ugrottam föl a kis viczinális vonat egyik ósdi másodosztályu kocsjába.

Hogy, hogy nem, annyi szent, jól megdöcögötve végre eljutottam, — hova tulajdonképpen indultam volt — Sikorfalva állomására. Helma néni a peronon várt s már messziről integetett.

— Édes öcsém! — borult a nyakamba — ismersz-e még? Milyen ökölnyi gyerek voltál, hogy utolszor láttalak, s milyen szép fiu vált belőled!

E közben nem mulasztá el arczomat anynyi csókkal illetni, hogy egy gombostűfejnyi száraz hely sem maradt rajta. Kénytelen voltam zsebkendőmet előrántva alaposan megtörülközni, az izzadságot, port füstöt hozva okul.

— Különbösen édes apámék ezerszer tisztelik Helma néni, — kezdtem végre szóhoz jutva.

— Köszönöm fiam, — áldott jó lelkek! — tevé utána s kezdünk fölkapaszkodni a rendelkezésünkre álló bárkába.

— Szentem! — figyelmeztetett Helma néni — a »czukedli ott van a sarokban.

— A »czukedli? — Elő akartam szedni a »czukedlit Csak akkor jöttem annak fölfedezésére, hogy a czukedli harapós is lehet, gond-dal kifésült, fürösztgetett selyemszörű pincsi képében. Ugyan jól megcsipte ujjamat. Dühös lettem rá, szerettem volna megfojtani, de csak nem szóltam. Később éreztem, hogy a hátam közepével kezd koketirozni. Ennek már fele se tréfa. Megfogtam a nyakabőrénél, s ki akartam dobni a bárkából.

Helma néni elfojtott sikoltást hallatott s kikapva Czukedlit bosszuálló kezeim közül, s ölébe véve, becézgetve diskurálgatott vele.

— No, — gondoltam — ugyan szép mulatságom lesz nekem Sikorfalván. De hisz előbb kerekét oldok!

Adtam a sértett félt. A kocsiszögletbe huzódva duzzogtam. Helma néni látva elszontyolódásomat, letevő Czukedlit s engem kezdett cizírogatni.

— Mi bajod édes kis bogaram?

Felelri akartam, de ép abban a pillanatban fordult be kocsink a Helma néni udvarára s a zajos fogadtatás mit a szárnyas kedveltek gágogása, csipegés, kodkodácsolás s tudj Isten még hányféle módon produkáltak, — elnyomta hangomat.

Fülemet szörnyű mód hasogatta a remek disszonancia, igyekeztem is előle menekülni, nekivágva a folyosónak. De mi a guta? — Egyszer csak érezni kezdtem, hogy valami mászányi teherrel hűz hátrafelé. Egek, valami bosszorkányság. Ijedten tekinték vissza, miközben

Protestáns papok a revizióról.

A *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap* azt a megszívlelendő hirt hozza, hogy a Siklós vidéki hely. hitv. papság egyházi értekezletén kimondotta, hogy ha az 1848. XX. t. cikket *mielőbb meg nem valósítják, kész úgy a nép mint bármely más pártot az egyház politikai törvények revíziója tekintetében minden erejével támogatni.*

Szól pedig ez a törvény arról, hogy az összes egyházi és iskolai kiadásokat az állam fedezze. Azt hisszük ez a mai viszonyok között legalább is ábránd s így, ha siklói hely. hitv. papság meg is tartja fogadkozását, akkor úgy be szalad a néppártba, mint a pinto.

Ott volnánk tehát kedves kálvinista atyánk fia, ahol a mádi új honpolgár. Csakhogy az ép szekérrel, kassal jutott vissza oda, ahonnan elindult, nektek pedig kilyukadt az expedicióban a kaszarotok, kiesett a szekér oldalotok s hullanak belőle a hivek.

Mert hát így akadatoljátok elhatározástokat. »A veszély nagy. Jam ardet. Ha tovább tart, lesznek egyházak — hivek nélkül, pástörök — nyáj és kenyér nélkül. Jó szerencse, hogy az öreg 48-as honvédek hova tovább el-tűnedeznek az élők földjéről, a honvéd men-ház jó lesz gyülekezet nélküli lelkeszek men-helyének.«

Bizony mondjuk fáj látnunk a nasarénis-mus és felekezetenküliség mételetét pusztítani köztetek, kikkel atyafiságosan megfértünk szá-zadokon át, — de hát, de hát, kik is tolták a liberalizmus szekerét jobb ügyhöz méltó buz-galommal? Nem é ti, kik magatok panaszkod-tok, hogy koldussá teszen benneteket.

Örvendünk, hogy belátjátok a baj okát, talán válllvetve együtt elérjük a baj elműisát, De mégis sokkal szebb lett volna a küzdelem, ha akkor harcoltatok volna velünk, mikor nem kenyér, hanem elv jutott veszendőbe.

Nyugdíj cselédeknek.

Ha jó s József, az Első hazai takarékpénztár alelnöke a Pestmegyei gazdasági egye-sület megbízásából egy igen fontos javaslatot dolgozott ki a mezőgazdasági cselédek nyug-

dijára vonatkozólag. Ezen ügy egy szociális, vala-mint gazdasági tekintetben igen jelentékeny kérdés, a tervezet szerint a cselédek koczáztatása nélkül oly alakban lesz megoldható, hogy egy a cselédek, valamint gazdák évenként, igen csekély, 0.50—1.— forintnyi díj fizetésére kö-teleztetnének. Ezzel szemben a cselédek igénye áll egy a mi viszonyaink közt éppen nem ki-csinylendő nyugdíjra, a munkaadók pedig cse-rébe áldozataikért a cselédek nagyobb megbiz-hatóságát nyernék. Azon esetre, ha a tervezet keresztülvitelére a törvényhozás bármi okból megnyerhető nem volna, társadalmi uton való megvalósítása van célba véve. Ha az utóbbi sikerülne, az volna ám az igazán nagy eredmény.

ORSZÁGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 28.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Lakatos Miklós, Lázár Árpád.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Lukács, Perczel, Dániel, Darányi, Josipovich.

Elnök az irományok és kérvények felolva-sása után felszólítja az *összeférhellenességi tör-vény* módosítására kiküldött bizottságot, hogy holnap 1/3 11 órakor, az ülés előtt a Házban alakuljon meg.

Benke Gyula az állami számvitel szabá-lyozásáról, Rosénberg Gyula pedig a Bulgáriá-val kötendő kereskedelmi törvény becikkelye-zése tárgyában adtak be javaslatot.

Elnök indítványozza, hogy holnap csak formális ülés legyen. Pénteken nincs ülés, szom-baton apróbb javaslatokat és a kérvényeket tárgyalják. — A ház az indítványt elfogadta.

Apponyi interpellációja.

Gr. Apponyi Albert reflektált a miniszter-elnöknek Horánszky mult interpellációjára adott ama válaszára, mely szerint a háború vesze-delme nem fenyeget. Ez a jóslat — sajnos — nem teljesült. Aki figyelemmel kísérte az ese-ményeket, az nem is csodálkozhatik a háború kitörésén. A nagyhatalmak csak negative intéz-kedtek, pozitív intézkedéseket nem tudtak pro-dukálni, tekintélyvel így nem is léphettek fel. Bármerre forduljon a szimpáthia, konstatálnunk kell, hogy a háború elérte azt a határt, mely szükséges volt az európai béke fentartására. Területi változást ez a háború úgy se fog

elérni, azt a lélektani hatást pedig, hogy Görögország bizonyos reményeit eloszlassa, — már elérte. De a hatás nyilvánul másképp is. Görögországban forradalmi hangulat van. Veszedelemes volna Törökországra, ha tovább menne. Ami rokonszenvet még maga iránt meg tudott tartani, annak két feltétele van: Tartsa meg önállóságát a Balkán félszigeten s a belkormányzati reformokat hajtsa végre.

Elhibázott dolognak tartja, ha azt várják, hogy Görögország kérje a hatalmak beavatko-zását. A nagyhatalmaknak be kell szatkozniok a háború további folyásába.

A görög-török háborúnál sokkal fontosabb királyunk *pétervári* látogatása.

Vázolja monarchiánk politikáját a Balká-non. Ami erőnk kiegészítései — ami szövetsé-geseink. Ez a szövetség nemcsak a mi, hanem az egész európai civilizáció érdeke. Ezzel a szövetséggel ő meg van elégedve és sajnálná, ha bizonyos ambíciók végett más konstella-cziókat csinálnánk érdekeink rovására. Nekünk a Balkánon érdekeink vannak, de nincsenek, nem is lehetnek ambícióink. Sajnálná, ha ezeket az érdekeket Oroszország ambíciója végett — föláldoznánk.

Máskülönben a barátságos érzelmeket he-lyesli, reméli is, különösen a Pétervárot el-hangzott pohárköszöntök után; de tájékozá-s végett beterjeszti interpellációját:

1. Van-e megállapodás a nagyhatalmak között azon elvekre nézve, melyeknek a török-görög békekötésnél érvényesülniök kell.

2. Ha — amint feltehető — a területi satusquo fentartása és a Kréta önkormányza-táról még ma is az a főelv, melyben a nagy-hatalmak egyetértenek, nem tartja-e külügyi kormányzatunk elérkezettnek az időpontot arra, hogy olyan lépéseket hozzon javaslatba, melyek a céltalan és politikailag veszélyes háborúnak véget vessenek és úgy a nemzetköziség tekin-télyének, mint az emberiség követelményének megfelelő állapotokat teremtsenek.

3. Fölseges királyunk pétervári látogatása olyan politikai akciózt céloz-e, mely szövetségi viszonyainkat módosítja, vagy enélkül meg-egyezésre vezet az orosz birodalommal a Kelet helyzetére vonatkozólag.

Hajlandó-e a kormány annak idején a Házát a látogatás politikai eredményeiről tájé-koztatni.

Elnök: Kiadatik a miniszterelnöknek. Az ülést bezárom.

Az ülés 12 óra előtt véget ért.

tudomány — terhelte koponyám jól odakoczan-tottam Helma néni bodros főkötfedte fejéhez, ki is a hátam mögött avval bajoskodott, hogy kabátom szárnyait két rácsinpeszkedő lúdtól megszabadítsa. Nem tudtam nevessek-e vagy boszankodjam. Valamelyik görög böles jutott eszembe, s annak példáján okulva egykedvűen vettem sorsom incelkedéseit.

Idestova egy hetet töltöttem már Sikorfal-ván s kezdtem beletörődni helyzetembe. Dél-előtt a konyhán segédkeztem Helma néninek, délutánonként pamutot gombolyítottam neki, avagy felolvastam Rocanbole ifjusága és hős-teteiből. Ez volt kedvelt regénye. Azonban nap nap után telt. Rocanbole kiolvastuk a leg-utolsó betűt. Helma néni könyvtára kiürült s már a szakáckönyv volt soron. Helma néni ugyanis bátor volt megjegyezni, hogy ebéd után a teknősbéka leves és a kápri szósz leg-ujabb elkészítési módjáról fogok tartani fel-olvasást.

Béketűrősem fogyófélben volt, — végre támadt egy mentő gondolatom. Betegnek tes-zem magamat! — Legalább így hazavisznek s megmenekültem házikisasszonyi szerepemtől.

— Helma néni, nagyon fáj a fejem! — kezdém beteges, erőltetett hangon, halántéka-imat tapogatva.

— Szent Isten, — sikoltott fel Helma néni, — fejbaj, agyvelő gyuladás. Megyek fiam, ha-mar korpát melegítek.

No hiszen agyvelőgyuladásra korpát mele-gíteni, pláne július közepén. Szép mulatság lesz megint ugyan eltaláltam.

— Inkább a gyomor fájástól van ez, Hel-ma néni! — mentegetődzék.

— Majd kigyógyítalak én abból is fiam, soh se busulj, csak fekdj le a kanapéra. Pár-nát is hozok. Vagy megvessük az ágyat?

— Jó lesz a kanapén is, — nyögém.

Helma néni fülh betakart, erősen rám pa-rancsolva, hogy meg ne mozduljak. Még tarka plaidjét is rám terítette, aztán kiment, hogy mint mondta számomra theát főzzön.

— Oh torturák torturája! — gondotám — no de már benne vagyok, mit csináljak? Vár-tam türelmesen.

Gyöngé koczogás, majd ajtónyitás hallat-szék. Nagyott sóhajtottam. Jön Helma néni. Léptei a kanapé felé tartottak, és éreztem mint veszi le arczomról a plaidet.

— Jesszus sikoltá valaki e pillanatban — hát nem Helma néni?

Felrettentem. Rózsaszínű felhőbe burkolt kis tünemény futott el a kanapétól, neki az épen belépő Helma néninek, szerencsésen ki-űtve annak kezéből a theás findzsát.

— De Annuska, hogy lehet maga olyan szeles, — sipegett Helma néni. Beteg van a háznál. Ej, ej, ilyenek is ezek a mai leányok.

Annuska biborvörös arcczal mentegető-dzék. Ő azt hitte, a néni fekszik a kanapén. Hisz ép azért jött át, hogy meglátogassa. A kis szolgáló ezerjófűért ment hozzájuk a pa-tikába, s olyan lelkendezve mondta, hogy csak sietve adja elő a papa az orvosságot.

— Jól van no Annuskám, nem haragszom. A thea igaz, már oda van, s most majd a magácska lelkét terheli, ha Béla úr meghal.

— A Béla ur, — ismétlé Annuska rám nézve s megint elpirulva.

En zavaromban lehajoltam, s a findzsa-türedékeit kezdtem fölszedegetni.

— Sohse bánts d fiam, még jobban meg-fájul a fejed, — oktatott Helma néni. Annus-kám jöjjön át a másik szobába, Béla hadd pihenjen.

— De hiszen már sokkal jebban vagyok! — protestáltam.

— Jó, jó, csak fekdj le, s pihend ki ma-gadat. Látom milyen lázas vagy, szegény gye-rek. Annuska lelkem megenged neki ugy-e?

Annuska ennivaló pukedlit csinált s Hel-ma néni rám tette az ajtót.

Bosszusan vágtam magam a kanapészög-letbe, s mérgemben a szám szélét harapdál-tam. Annuska csengő hangja, kacagása betett ajtón keresztül is a szívembe férközte magát. Visszafojtott lélegzettel figyeltem rá. Hallottam a mint indulni készül. Helma néni elkísérte őt a folyosó legvégeig, én meg ucczu rohantam az ablakhoz.

Ott haladt el a lelkem patikárius Annuska épen a házunk előtt. Nagy barna szemével felnézett az ablakra, véletlenül arra, a melyi-ken én tekintgettem kifelé. Udvariansan meg-hajtottam magamat s ő édesen mosolyogva viszonzotta köszöntésemet.

Pár perc alatt otthon volt.

Hát hogyne, hisz ép vis-a-vis laktak Helma nénivel. »Gyógyszertár az Órangyalhoz« méte-res betűkkel volt kipingálva patikájuk hom-lokzatára. Hogy én ezt eddig még nem láttam. »Vak vagy óh szerelem!« — engem a szere-

A bibornok jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Mentől jobban közelednek az aranymisés bibornok jubileumi napjai, annál jobban ki-világlik, hogy mily nagy és lélekemelő ünnepekben részesítik, város, megye és ország-szerte Nagyvárad nagynevű püspökét.

Küldöttségek tisztelgése.

A mai nappal tulajdonképen már meg-kezdődnek az ünnepségek, amennyiben a dél-előtti folyamán 11 órakor a következő küldöttségek fognak tisztelni Schlauch bibornok előtt:

A tisztelgő küldöttségek sorát a helybeli ágostai ev. egyház nyitja meg id. Rimler Károly lelkész vezetése alatt 6 tagú küldöttséggel.

Utánna a nagyváradi neolog izraelita hitközség tiszteleg Kecskeméthy Lipót főrabbi vezetése alatt.

Azután a helybeli orthodox izraelita hitközség küldöttsége Fuchs Mór főrabbi vezetése mellett járul a bibornok elé szerencse kívánatait kifejezni.

A „Szigligeti Társaság” Rádl Ödön elnöke alatt 5 tagú küldöttséggel tiszteleg. És végül:

Az izraelita nőegylet tíz tagú küldöttsége Schwartz Ábrahámné és Gerő Ármin titkár vezetése alatt.

A „nagyváradi-velencei gazdakör” Kiss Elek elnöke alatt 10 tagú küldöttségek utján fejezi ki jó kívánatait.

A délelőtti folyamán több küldöttséget nem fogad a bibornok.

Rampolla bibornok Schlauchnak.

Rampolla Marian bibornok, a pápa államtitkára aranymisés bibornoktársának elküldte jubileuma alkalmából fényképét, melyet sajátkezűleg aláírt és latin nyelvű emléksorokkal látott el. — Viszonzául Ő Eminenciája a Fekete Sándor műtermében készült nagy fényképét küldötte a diplomatának.

lem tett látóvá. Nem is kellett nekem több, azontul mindig szalmiák csukorral éltem, miután engedelmet kaptam rá, hogy saját magam mehessek érte a potikába. Oh édes napok, boldog órák!

Hanem hát Helma néni előbb utóbb félteni kezdett, hogy annak a sok szalmiáknak élvezése illóvá talál tenni s egyszer csak elrepülök az árnyékvilágba. Nem engedett többé szalmiáért. Már most mit csináljak? — Kaptam magam s fölcaptam kémikusnak. Összehordtam mindenféle szert, port a minék a nevét csak valaha hallottam. Helma néni szobáit valóságos laboratóriumokká varázsoltam, felszerelve azt a göregek és lombikok egész halmaival.

Helma néni türt egy darabig, de végre is mégis csak kijött a flegmájából s azt találta haza írni, hogy jöjjenek értem, mert ő ugy veszi észre, meg akarok bolondulni.

Szegény anyám másnap már Sikorfalván volt s alig birtam a felvilágosítással megnyugtani, hogy mindezek a szagos portékák és fura nyaku üvegek csupán csak arra valók, hogy velük előtanulmányaimat gyarapíthassam mivel hogy én nem akarok más lenni csak méregkeverő, — patikárius.

Még az az óhajításom is beteljesült, hogy az Annuska papájánál praktizálhattam, Sikorfalvát tehát csak épen arra az időre hagytam el, míg az egyetemen a diplomát megszerezhettem. Mint végzett ember tértem vissza, hogy miért, azt kitalálhatja mindenki a nélkül, hogy mondanám.

Rampolla üdvözlöte a következőleg hangzik:

Eminentissimo Viro

Laurentio S. R. E. Cardinali Schlauch

*Cum testimonio addictissimae voluntatis
fausta feliciaque omnia ad precatur*

M. Card. Rampolla.

Magyarul:

Slauch Lőrincz bibornok

Ő Eminenciájának

Legodaadóbb érzelve tanusításával minden jót és boldogítót óhajt

Rampolla bibornok.

Slauch bibornok saját arczképére a következő dedikációt írta:

*Eminentissimo ac praeclaro Viro Status
Secretario Mariano Cardinali Rampolla.*

In te seram profundae venerationis offert

Dr. Laurentius Card. Schlauch

Eppus Varadiensis lat. rit.

Magyarul:

*Ő Eminenciája Rampolla Marian
bibornok államtitkárnak*

Mély tisztelete jeléül ajánlja

Dr. Schlauch Lőrincz

bibornok, nagyváradi püspök.

Báró Hornig Károly veszprémi püspök május 1-én érkezik Nagyváradra az esti budapesti gyorsvonattal Dr. Rada titkára kíséretében.

Valószínűleg ma érkezik Desewffy Sándor csanádi püspök is.

A nagyváradi kath. kör e hét szombatján, máj. elsején fog az aranymisés bibornok-püspöknél tisztelegni, elnöke gr. Batthyány József vezetése alatt, hogy mint fővédnökét és alapítóját jubileuma alkalmából üdvözlje. Ez ügyben a következő meghívót kaptuk:

A nagyváradi kath. kör választmányi tagjait és a rendes tagok közül azokat, akik a küldöttséghez csatlakozni szándékoznak, tisztelettel felhívjuk, hogy a jubiláló bibornok-püspöknél való tisztelgés végett szombaton, május elsején d. e. 10 órakor a püspöki udvarban minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Az elnökség.

Dr. Laurán Ágoston a bibornoknak.

Dr. Laurán Ágoston, a nagyváradi g. k. káptalan nagytudományú kanonokja a bibornok jubileumára a következő sikerült *chronosticon*t készítette:

EMINENTISSIMO PRINCIPI
LAURENTIO S. R. E. CARDINALI SCHLAUCH
FELICITATEM

SIT SVPERIS LAVS: LVSTRORVM BIS QVINA
RECVRRVNT A QVO PERSISTIS SACRA
LITARE DEO.

Magyarul: Főmagasságu Schlauch Lőrincz bibornoknak boldogságot! Dicsőség legyen az égieknek: 50 éve hogy áldozol az Urnak.

Debreczenből a bibornok-püspök jubileumára nagyszámu küldöttséget küld az egyházi bizottság s az iskolaszék. A küldöttség tagjai: Wolafka Nándor dr. v. püspök vezetése alatt Unger Gusztáv és Váczy János, a két világi elnök; azonkívül Irinyi István dr., K. Szalay Béla dr., Tóth Béla, Cserhalmy József, Wolafka Antal, Szent-Királyi Tivadar, Mihályvits István, Ferenczy Elek, Derekassy István dr., Tárkányi Péter, Csath Zsigmond, Nagy Sándor és Kövy Lajos. A küldöttség tagjai közül töb-

ben díszmagyarban jelennek meg. Azonkívül a róm. kath. tanítói kar képviselőiben mennek: Kursinszky László és Pápay János róm. kath. tanítók.

A bihari r. kath. esperesi kerület tegnap tartotta tavaszi gyűlését, a melyen elhatározták, hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornokot, aranymiséje alkalmából feliratban üdvözl, továbbá testületileg jelenik meg a bibornok előtt az egyházmegyei papság tisztelgése alkalmával.

A Szent István társulat tisztelgése.

Már említettük, hogy a Szent István irodalmi társulat szintén bemutatja hódolatát dr. Schlauch Lőrincz bibornok Ő Eminenciájára előtt a jubileum alkalmával s a társulat nevében dr. Kisfaludy Árpád Béla alelnök dr. Kiss János igazgató és Hummer Nándor titkár tisztelegnek a bibornoknál. A tisztviselőkhöz csatlakoznak a társulat nagyváradi tagjai. A helybeli tagokat különösen a világiakat, ezuton is felkérjük, hogy a küldöttséghez minél nagyobb számmal csatlakozzanak. A tisztelgés szombaton délelőtt 10 órakor lesz.

Nagyvárad utcáinak rendezése.

— A szakbizottság tanácsulése. —

Fontos kérdésekben tanácskozott tegnap délután Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága. Nagyvárad utcáinak egyrésze még mindig olyan állapotban van, hogy bármely kisvárosnak szégyenére válnék. A bizottság körében felmerült az eszme, hogy miként lehetne gyökeresen megoldani az utcák kövezésének kérdését.

Az ülésen jelen voltak: Papp János elnöke alatt Busch Dávid, Ragány János, Guttmann József, Beczkay Lajos, dr. Molnár Imre, ifj. Rimler Károly, Rendes Vilmos, Száhlánder Károly, Hegedűs Géza, dr. Sipos Árpád, Mezey Mihály és Szűcs Dezső jegyző.

Első sorban az 1897. évben teljesítendő kövezési munkálatokat tárgyalták.

A főmérnöknek erre vonatkozó jelentése szerint a folyó évben teljesítendő volna kert utcának a Pecze-hídtól a Dianna fürdőig; a Széchenyi-térnek a megyeháztól a Nagyhídig vonuló baloldali járdájának Ländler-Hanzlián műkövekkel burkolása, a bérkocsi állomásoknak aszfaltozása és vízvezetékkel ellátása, továbbá a Vasfürdő mellett levő köhid újjáépítése. E két utóbbit azonban még két évre elhalasztani véli a főmérnök s helyette szükségesebbnek véli Nogáll és Kis-Fürdő-utczának kikövezését — Munkálatba menő továbbá a Várház-utca kikövezése és Nagy-Körözs-utca alsó részének kijavítása, több átjáró elkészítése. Ez évre 50,000 korona áll a kövezet-vám és közuti-alapból a munkálatok teljesítésére.

Papp János elnök felemlítette, hogy az elmúlt közgyűlésen Lakatos-utca kikövezése érdekében interpelláltak a tanácsot s így ez utcát is felkellene venni a folyó évi programba.

Ragány János azt véli, hogy kapcsolatosan a közkórháztól a vasutig terjedő utat is vegyük fel a munkálatok közé, mert annak kijavítása igen sürgős. — Felemlíti, hogy az alapoknak még törlesztendő tartozásuk is van. Összesen kellene ezeket megállapítani, hogy ez évben mire van okvetlen szükség. A város most a részletekben kifizetendő munkákért fennálló tartozások után 5% kamattal fizet, holott e helyett egy kölcsönt kellene felvenni, a mit esetleg valamivel nagyobb % fizetése mellett lehetne letörleszteni a kamattal együtt. Ily módon lehetne felhagyni az eddigi kapkodó gazdálkodással.

Busch Dávid is azt látja, hogy a városnak most rendelkezésre álló évi csekély összeggel alig lehet változtatni a mai rendszeren. Egy nagyobb munka, mint a Szent-László-ter, évekre lekötí a rendelkezésre álló összeget. — A Nogáll-utczát okvetlen rendbe kell szedni. Lakatos-utca kikövezése 300 frtba kerülne.

Ezután felolvasták a főmérnöknek a köz-kórháztól a vasuti állomásig terjedő uttest új-jáépítésére vonatkozó jelentését. A költség 45761 frt. 60 kr. A Gläser-cég hajlandó a munkálatot még ez évben elkészíteni, oly feltétellel, hogy 5% kamatfizetése mellett 1898. január hótól évi 5000 frt. részletben törleszti a város.

Beczka János nem helyesli, hogy nagyobb összeget vegyenek fel, mert hosszú időre le lenne kötve a város s a később előálló újítást és javítást ismét nem tudnánk miből fedezni. A meglevő összeget kell célirányosan, fokozatosan felhasználni. — Széchenyi-utczának a baloldalát nem kell kiépíteni, mert a jobboldalon és középen jó járda van. Van sok más utczák, amelyen térdig érő a sár, ezekre is legyen gondunk.

Száhländer Károly nem helyesli nagyobb költségen felvételét. — A mai rendszer mellett sárba dobjuk a pénzt, mert az utczákra hordott homokot csakhamar mint sarat elvitetik. Rostált körözkavicsot ajánl az utczákra.

Dr. Molnár Imre helyesli Beczka nézetét. Olyan abnormis állapotok vannak, hogy azt tovább már nem hagyhatjuk.

A városi pénztár járuljon hozzá az utczák kövezéséhez, még az esetben is, ha pár % közköltő felemeléssel járna is az. Esetleg gondoskodjék a város más alapról.

Dr. Sipos Árpád szerint nagy baj az, hogy nem állapítjuk meg a város belterületét s így a folytonos terjeszkedéssel a külső építkezésekkel új területek, utczák képződnek, a melyeket aztán nem birunk közigazgatásilag rendben tartani. Van a városban elég üres telek, még ellakhatna Nagyváradon 200,000 lakos. E tárgyban egy bizottságot küldjenek ki — Most pedig foltozzanak. Felhívja a figyelmét a szakbizottságnak Szent-János-utczára, a melyet legjobb lenne aszfalt-macadammal kiburkolni.

Ifj. Rimler Károly: Nagyváradon aránylag elég ocsó a kövezés. Azt minden lakosa megkívánhatja a várostól, hogy az utczán ne járjon térdig érő sárban. Vádjolja a város egyes részein tapasztalható állapotokat. Szerinte Szent-János-utca nagy forgalma megszűnik az állatvásár bármikéni végleges rendezésével. A főszűk a főbb utvonalakra kell fektetni. Ilyen Nagy-Körözs-utca. — Ha a Széchenyi-téren a harmadik utat is kiépítjük, csak a jegesült elégtelenséget támasztjuk.

Ragány János ismét a mellett szólal fel, hogy a mostani kamat fizetés helyett előnyösebb volna hosszabb törlesztéses kölcsönt nem venni fel a terhek kifizetése és a szükségletek készítésére. A kölcsönt úgy kellene megállapítani, hogy abból a későbbi fejlesztésre és javításokra is jutna.

Dr. Molnár Imre érti, hogy lehetne keresztülvinni a Sipos Árpád által felvetett eszmét, a város terjedésének megállítását. Erőteljesebb eszközökkel, gyorsabban kellene keresztülvinni a kövezéseket. Hajlandó volna még arra is, hogy az aszfalt és kockakő járdát egészen a háztulajdonosok fizessék meg.

Mezey Mihály sem találja megfelelőnek a mostani rendszert. Mindig felülünk egy kérdésnek. A vízvezeték készítése előtt azért nem építettünk, mert azzal ugyanis fel kell bontani; most megint a csatornázást emlegetjük, amely pedig még igen messze van. Pártolja, hogy egy általános kövezési rendszert állapítsanak meg s azt szigorúan vigyék keresztül. Bizassék meg a főszámvevő és főmérnök ilyen tervezet készítésével.

Dr. Sipos Árpád megmagyarázza szavait. A város belterületének megállapítását úgy érti, hogy a mai területen túl ne terjeszkedjenek. Egy üdvös konverziót ajánlatosnak tart. A kövezési program és a belterület megállapításával a főmérnököt bízzák meg.

Busch Dávid arra nézve kér véleményt, hogy a mostani sár összetakarítás és elhordásra a többlet kiadást adják meg.

Hegedűs Géza a sár eltakarítására és elhordására, ez alkalommal az utcáseprők egy részét és a városi szeméthordó kocsikat véli költség nélkül felhasználhatónak.

Dr. Molnár Imre arra nézve szakértőket szeretne meghallgatni, hogy a kórháztól a

vasutig terjedő ut kockaköveinek egy részét nem lehetne-e újra használni.

Busch Dávid kijelenti, hogy azok a kövek mint próbakövek lettek felhasználva. Ott teljesen használhatatlanok, de kis forgalu utczákon még jók lesznek.

Végül a bizottság kimondta, hogy a programot elfogadásra ajánlja, azzal a változtatással, hogy a Széchenyi-tér és a Páris patak hid helyett Nagy-Körözs utczát és Lakatos utczát kövezzék ki, továbbá a kórház és vasut közötti utvonalat építsék újra. A főmérnök és főszámvevő egy nagy kövezési programot készítsenek; állapítsák meg a város belterületét s a gyalogjárdák építéséhez való hozzájárulásra nézve a szabályrendelet módosítását dolgozzák ki. Kimondták még, hogy az uttestekre lehetőleg rostált kavicsot használjanak.

A város locsolása.

Az utczák és terek locsolása az eddigi rendszer szerint czélszerűtlen és drága. A főmérnök javasolta, hogy kisebb méretű locsoló csapokat készítsenek 50—50 méter távolságra, 600 darabot, de fokozatosan, évenként 100-at 6000 frt évi költséggel. A tanács véleményét kér a szakbizottságtól.

Elhatározták, hogy próbaképen száz locsoló csap beállítását javasolják és pedig lehetőleg a főbb utczákon és parkokban.

A tolonezház építése.

A tanács véleményét kér a dolgozóház helyére építendő tolonezház, rendőri és tűzoltói különítmény elhelyezésére szolgáló épület emelésére nézve.

A főmérnök tervei szerint az épületek 30,000 frtba kerülnének, a melyből az állam tíz ezer forintot megtérít.

Az építés fontos közszükséglet van hivatva kielégíteni s ezért a szakbizottság annak mielőbbi kiépítését véleményezi.

Még két apróbb ügyet tárgyaltak s ezzel az ülés véget ért.

Zárszó.

Halász Lajos urnak.

Helyben.

Kedves barátom!

Reméltem és vártam tőled, hogy egy higadtn s mint magad mondtad: »ügyesen« megírt hírlapi támadásra lesz szellemi erődd megfelelő komolysággal válaszolni. Reményemben, várakozásomban csalódtam. Te, úgy látszik csak akkor tudsz érvelni, ha »vállaira emel« az ifjuság, de akkor nem, hanem számoldtat. Szomorú dolog! Nem csodálom, ha elkeseredetten gyászba öltözel. Aztán egyéb bánat is nyomja lelkedet: b. lapotok tegnapi hasábjain saját szerkesztőid desavual. L. »Szabadság« XXIV. év f. sz. »A tanári kar« cz. cikk ötödik és utolsó kikezdéseit.

Hát, mondom, nem csodálkozom, ha mértéken túl el vagy keseredve s e lelki állapotod kifolyásaképpen a velős polémia, mit tőled vártam, egy oly idétlen kis formátummá zsugorodik össze, mint minőben a Kakas Márton könyve közli a *hét legrosszabb viccét*.

Hogy is mondá XII. Károly, a svéd király? »*Ki mászt nevet vagy akar neveltségessé tenni, maga neveltséges.*«

Veled e tárgyban végeztem! — Az irgalmas Isten legyen veled!

B. Józsa Gyula.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 2. Dr. Schläuch Lőrincz bibornok arany-miséje.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva ma d. u. 3—5-ig 20 kr-ért. Más időben 50 kr

* **A szent István rend eredete és jelvénye.** Lapunk tegnapi számában említettük már, hogy bibornok püspökünk köszöbön álló jubileuma alkalmából a Szent István rend nagykeresztjét kapta. Érdekesnek tartjuk azért ismertetni röviden e rend eredetét és jelvényét a következőkben:

A szent István rendet Mária Terézia királyné alapította 1764 május 5-én kiváló érdemek jutalmazására. A rend tagjainak száma 100, kik közül 20 nagykereszt, 30 parancsnok és 50 kiskereszt, mely számba azonban az egyházi tagok nincsenek belefoglalva.

A nagykeresztet csak olyanok nyerhetik, kik negyedigigleni ösiséget tudnak kimutatni, azonban kivételes esetekben e szabályoktól el lehet tekinteni. A nagykereszt tulajdonosai a valóságos belső titkos tanácsosságra tarthatnak igényt. A rend ünnepe augusztus 20-án van, nagymester az uralkodó. Jelvénye mind a három osztálynál egyforma, csak nagyságban különböz. Arany szegélyű sötétzöld zománczos kereszt, felette a magyar korona. A kereszt középpaizsú kerek, vörös zománczos, benne koronás zöld hármashalmon a fehér kettős kereszt, jobbról M(ária) Terézia) aranyban. A középpaizsot aranysegélyű karika gyűrű fogja körül, benne e felírás: »Publicum Meritorium Praemium.« (Közéremek jutalma). Hátlapján tölgykoszorú, ezen belül fehér alapon S(ancto) St(ephano) R(egi) Ap(ostolico) arany betűk. Szallagja sötétzöld, biborvörös középsikkal, szélessége az I. osztálynál 10 cm. *Az egyházi rendű nagykeresztesek a jelvényt a nyakukban hordják. Csillaga ezüstből való, gyémántozott, rajta fehér, tölgykoszorúval ékített karikagyűrű, ezen belül vörös alapon a keresztben leírt hármashalmon, kereszt és betűk.* Schlauch bibornok tehát ezt az utóbbi nagykeresztet fogja viselni. — Ünnepe alkalmakkor a nagykeresztesek a jelvényt arany nyaklánczon viselik, mely váltakozva a következő tagokból áll: SS (sanctus Stephanus) M. T(Mária Terézia) és a magyar korona, az első monogram 13. a második 12, a korona 25 szőr fordul elő a láncban, melynek középtagja melyen a jelvény függ, repülő arany pacsirta, körülötte »Strugit amore« feliratu szallag, melyet lombdiszitmény vesz körül. A szent István rend jelvényét a király beleegyezésével drágakövekkel is szabad felékesíteni.

* **Dr. Miskolczy Ferencz bucsuja.** Éleddről írja levelezőnk, hogy az éleddi járás volt főszolgabíró: dr. Miskolczy Ferencz tiszteletére, távozása alkalmából a járás intelligenciája bucsu lakomát rendezett. A jegyzői karon kívül jelen voltak dr. Telegdy József, orsz. képviselő, Király Viktor főügyész, Boross János esperes, dr. Sámson Márton járásorvos, Filip Tódor, Bitzy János, összesen 108-an. Felköszöntőkben természetesen nem volt hiány; legelsőben Telegdy József éltette dr. Miskolczy Ferenczet, mint igazságos tisztviselőt éltette. Darabán t Gergely, mint jó tanácsadót éltette Miskolczyt, akinek távozását sajnálja. Hollóssy Gyula révi jegyző kártársai nevében bucsuzott el volt főszolgabírójuktól, míg Sámson Márton járásorvos kártársai nevében veit bucsut tőle. Király Viktor sikerült tóasztban szintén Miskolczyt éltette. Betezár Izsák révi postamester kétszeresen bucsuzott; Miskolczytól és Boross János esperestől, kit Makóra neveztek plébánosnak. Végül dr. Miskolczy Ferencz szép beszédben köszönte meg a tapasztalt szeretetet.

* **P Wehinger a szász királyné előtt.** P. Wehinger Jánost, a birmai belpoklosok apostolát, a ki a mult és jelen évben is felkereste városunkat, a napokban fogadta audiencián Drezdában a szász királyné. A hírhedt elbeszélése a nyomorról, melyben a szegény belpoklosok színlőnek, annyira meggyőzte a királynét, hogy 1400 frtos alapítványával egy beteg fenntartásáról gondoskodott. Nevezett czélra bármily adományt is szívesen közvetít lapunk szerkesztésége.

* **A munkácsi püspök kitüntetése.** Öfelsége Firczak Gyula munkácsi gör. kath. püspöknek a Lipót-rend középkeresztjét adományozta.

* **A közkórház fellebbezése** Biharmegyei közkórházba a kórház udvarán egy szalma és szemét égető kemenczét akar építeni, de az építkezést a körülakók megfellebbezték. Ennek dacára az építési engedélyt másodfokban is megadták, de azzal a megszorítással, hogy a kemence kénye 12 méter magas legyen s esetleg, ha a város kívánja, még magasabbra is köteles emelni a közkórház igazgatósága. Ez ellen az alispán, mint a kórházi választmány elnöke felebezést adott be a miniszterhez. A kényen oly magassága nagyon költséges lenne. Hajlandó a kórház igazgatósága azon megszorítást elfogadni, hogy oly időben nem égetnének a kemenczében, a mikor a füst nem száll fel.

* **A tisztviselők vasuti kedvezménye.** A múlt év derekán megörvendeztette a kereskedelmi miniszter a közigazgatási tisztviselőket azzal, hogy kedvezményes és 50% utazási engedményt adott meg részükre az államvasutakon. A felmerült félreértések elkerülése végett most körrendeletben tudatja a miniszter, hogy melyik tisztviselő tarthat számot kedvezményes vasuti jegyre.

* **Apponyi és Kossuth.** Apponyi Albert gróf tegnap lakáskereső sétája alkalmával megnézte a Kossuth Ferencz József-köri első emeleti diszes lakását is, mely most kiadó. Apponyi nem vette ki a lakást, mert — mint mondá — neki nagy és drága.

* **Korai halál.** Részvéttel értesültünk egy picinyke gyermek haláláról, akinek elhunyt mélyen sujtott egy családot. Náth János fényképész négy éves kis fiacskája tegnap reggel elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki. Náth János és neje szül. Bogdán Mária a maguk valamint kis fiuk Náth Sándor egy számos rokonok nevében fájdalomtelt szívvvel tudatják felejthetetlen kis fiuk. Ifj. Náth Jánosnak folyó év április hó 28-án reggel 4-8 óraker leté 4-ik havában történt csendes elhunytát. A megboldogult drága kis halott földi maradványai folyó hó 29-én d. u 5. óraker fog Alsó-Nagy-Peozé u. 222-ik szám alatt levő lakásnál a gör. kel. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a Bóné kúti sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad 1897. április 28-án. Áldott leeyen emléked! Aludd örök álmodat csendesen és békében!

* **A biharmegyei gránit Budapest utcáin.** Budapest utcáinak legnagyobbbrésze gránitkővel van burkolva, melyet idáig Mauthausenből szállítottak. A biharmegyei gránit azonban nemcsak teljesen kiállja a versenyt a mauthausenivel, sőt felül is mulja bizonyos tekintetben, azért a főváros elhatározta, hogy ezentul utcáit bihari gránitkővel fogja burkolni. Hogy azonban a versenyt Ausztriával lehetővé tegye, kérte a kereskedelmi minisztert, hogy tarifa kedvezményt adjon a bihari gránitnak. A miniszter azonban teljesen értetetlen okból megtagadta a kedvezményt.

* **Salvini Gusztáv a Hortobágyon.** A művészetnek egyik óriása kezdi meg társulatával vasárnap vendég szereplését Debreczenben. Salvini, ki tudvalevőleg nagyon szívesen időzik Magyarországon, hol oly gyorsan megszerették s mindenütt kitüntetőleg ünnepelték, megírta Komjáthy Debreczeni színházigazgatónak, hortobágyi pusztát szeretné látni. Bizonyos, hogy a városházán szívesen örömmel segítik elő, hogy a művész megláthassa kalauzai társaságában jól találja magát a Hortobágyon, Salvini hibátlanul beszélt német és francziául is. Jászai Mari így jellemezte Salvinit: Egy tökéletes ember, példányképe a valódi férfinak. Szép, mint Adonisz, ajkán a szó, minl édes zene csendül meg; úgy viv, mint egy vívómester: úgy ló, mint Ira Paira, nemeslelkű, adakozó, szerény, mint egy kis mendikáns — s ezen erények gyakorolhatásához apja, az öreg Salvini vagy 4 milliócskát hagyott reá.

* **Bossznból gyilkossági kísérlet.** Kiss Károly hirhedt nagyváradi csavargót, nem ré-

gen lopásért elítélte a törvényszék. Le is ülte a büntetés időt, azonban ezalatt szörnyen megharagudott egy börtön őrré. Mikor kiszabadult elhatározta, hogy megbosszulja magát. Rálesett a börtön őrré s tegnap meg is találta az utcán. Kiss Károly előrántotta revolverét, de mielőtt elsűthette volna, elébe ugrott a börtönőr és kiűtötte a kezéből. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot és elfogták a csavargót, ki a kihallgatás alkalmával beismerte tettét. Bevallott mindent őszintén s a gyilkossági kísérlet okául a bosszút hozza fel, amiért az alatt az idő alatt, míg ő be volt zárva, nagyon rosszul bánt vele. A vizsgálatról felvett terjedelmes jelentés kíséretében Kiss Károlyt ma át fogják kísélni az ügyészséghez.

* **Uj cigarették.** Nemsokára megint uj cigarettéket kaphat majd a trafikokban a dohányfűstnek hódolók légioja. Magyar kerti dohányból fogják készíteni, de nem papírból, hanem dohány levélből csinálják majd a burkokat. Az uj cigarettéknek, mely csaknem oly nagyok és vastagok lesznek, mint a Portorikó, egy krajczár lesz darabonként az árak.

* **Örült gyujtogató.** A budapesti gyujtófogházból ma szállították át egy főgyőr és egy ápolónő kíséretében Karcza Etelkát az alig 17 éves szerencsétlen leányt, akinek megfigyeltetése volt elrendelve az országos gyujtófogház elítéltek és vizsgálati foglyok megfigyelő osztályában. Most tehát a szegény nő, ki gyujtogatással van vádolva a nagyváradi kir. ügyészségnél várja sorsa eldőlését. Mivel az orvosok örültséget konstataáltak rajta, a bíróság valószínűleg tébolydába szállítását rendeli el.

* **Késelő cselédleány.** Janky Antal két nő cselédje tegnap valami csekélységen összeveszett egymással s a szakácsné elővette a konyhakést és a szobaleány mellébe szurta. A sérülés könnyebb természetű, ennek dacára, orvosi gyógykezelés alá vették. A rendőrségnél is feljelentették az esetet s már kihallgatták mind a két leányt. Az ügyet a vizsgálat befejezte után átteszik a kir. ügyészséghez. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy egy legény miatt kaptak hajba, így tehát a késelés ismét csak a feltétlenység zöld szemű szörnyetege.

* **Ékszerlopás.** Özv Nagy Móríczné »Sal Ferencz utcai lakos házából, ismeretlen tettesek kchatoltak és egy ezüst szelenczét 65 frt értékben elloptak. Az esetről azonnal jelentést tettek, hol Hajduska Árpád fogalmazó megindította a vizsgálatot a lopott tárgy a szalonban volt elhelyezve s a cselédségen kívül senkit sem vettek észre, hogy ott járt volna s így nem tudnak kire gyanakodni. A nyomozás jolyik.

* **Elveszett.** Sal Ferencz utcától a kis hidig egy drága nagy karperecz opál kővel és egy arany négylevelű lóherével elveszett. A megtaláló kéri a tárgyat átadni a rendőrségnek, hol illő jutalomban fog részesülni.

* **Uj omnibusz.** Czegléd Sándor a »Zöldfa« szálloda bérloje egy igen csinos omnibuszt csináltatott, melyet látva ismételve bizonyítékát adta, hogy e tekintetben is igyekszik a közönség kényelmére minden anyagi áldozatot meghozni. A koci fényesen beigazolja, hogy most már városunkban a kocsijáros ipar annyira ki van fejlődve, hogy a fővárossal sőt a külfölddel is kiállja a versenyt, a szép omnibusz Bódán sz. k. Lipót helybeli kocsijárosnál készült, ki, csak a legutóbb tartott millenniumi kiállitáson is ki lett tüntetve jó és szép munkájáért. Ezt látva elmondhatjuk, hogy bátran pártolhatjuk a helyi ipart.

A brutálítás áldozata.

— Saját tudósítónktól. —

Végzetes kimenetelű brutálításról vettünk hírt, melynek talán áldozatául esik egy szerencsétlen cselédleány.

Az esetről a rendőrség által megindított vizsgálat eredménye szerint a következőket írja tudósítónk:

Weiszberger Lipót Nagy-Temető-utcán lakik. Egy cselédleányt tartott, kivel minduntalan éreztette kegyetlenségét. Oly brutálisan bánt cselédeivel, hogy minduntalan otthagyták a cselédek, mert nem állták soká e bánásmódot.

Tegnap jelentést tettek a rendőrségnél, hogy beteggé verte a cselédjét. E feljelentés folytán azonnal kiküldetett a rendőrség képviselőjében Hajduska Árpád, ki erőlyes vizsgálatot indított.

A cselédleány ekkor már egy pinczébe volt lezárva, honnan felhallatszottak a beteg leány rémes nyögései. Nincs kizárva, hogy lelökte a pinczébe, mert zúzódásokat is konstataált a jelenlevő orvos Dr. Takács Izso.

A pince ajtót kinyitották és a beteg leányt beszállították a biharmegyei közkórházba.

A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy Weiszberger Lipót megverte a leányt, földre teperte és a haját ránczigálta, mit részben tulajdon neje is bizonyít, — aztán a miért ez kiabált és hangos sirásban tört ki a pinczébe zárta félholtan, mit azonban már előre is tagad a panaszolt.

A közkórházban alaposan megvizsgálták a beteget s az orvosi vélemény szerint nagymérvű idegrázkódást szenvedett a nevezett leány s nincs kizárva, hogy betegsége halállal fog végződni, de ha meggyógyul, egész életére hülye és ideges marad.

A rendőrség folytatja a vizsgálatot, melynek végén az ügyet átteszik a kir. ügyészséghez, a bűnvádi eljárás megindítása iránt.

EGYESÜLETEK.

Meghívás.

A »Biharmegyei orvos-gyógyszerész- és természettudományi-egylet« folyó évi május hó 1-én délután 5 óraker (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezenel meghívom. Targysorozat: 1. Fisch Áron dr. előadása: Amyotrophias lateral-sklerosis; 2. Edelmann Menyhért: Casnistikus közlemények; 3. Berkovits Miklós dr.: A perityphlitis tanának mai állása. Kelt Nagyváradon, 1897. április hó 28-án.

Dr. Berkovits Miklós
egyleti titkár.

IRODALOM.

Lakóhelyi ismeretek. Vezérkönyv az egyteremben tanítandó népiskolai I. II. osztályok számára. Az uj püspökkari tanterv alapján írta Dreisziger Ferencz kath. tanítóképzőint. tanár. A beszéd és értelem gyakorlatokat foglalja magában tulajdonképen ez a könyv. Manapság erős támadásokat intéznek a beszéd- és értelemgyakorlatok ellen egyes körök, és ebben bizonyos fokig igazuk is van. Nagy László idevonatkozó vezérkönyve bizony nem jó. A többi e téren mozgó könyvek több, kevesebb sikerű kísérletek. A Dreisziger Ferencz-féle *Lakóhelyi Ismeretek* vezérkönyve népszerűsíteni van hivatva a népiskola I. II. osztálynak azt a tantárgyat, melyet eddig helytelenül *beszéd- és értelemgyakorlatok* néven neveztek. A 15 évig e téren felsőbb elismeréssel működött kitűnő néptanítóbból lett kath. tanítóképzőintézeti tanárszerző e munkájának új rendszere még azon tanítók munkáját is megkönnyíti és eredményesebbé teszi, kik az I. II. osztályt egyteremben kénytelenek tanítani. Tananyagának a reáliákat előkészítő része természetes és nem sok; a szív- és akaratképező népmesék, elbeszélések költemények, közmondások, talányok hangjegyes dalocskák mind kiválóan a gyermek szelleméhez mért jelességek; a rajzolás anyaga pedig kitűnő csendes foglalkozási eszköz az a tanító kezébe. A könyv elméleti ré-

sze röviden és világosan magyarázza meg a szerző szellemiértelmező módszerét, és igazán könyvnyűvé, kellemessé és öntudatosá teszi a tanító munkáját, a mennyiben a gyakorlati rész óráról órára kidolgozott gyakorlati leckeinek, az olvasókönyv támogatásával való felhasználásába bevezeti a tanítót. A Lakóhely Ismeretek ára 80 kr. Kiadja: Stampfel Károly, Pozsonyban.

SPORT.

A budapesti tavaszi meeting május hó 2-án veszi kezdetét, dr. Magyar László érdekes ujtásokat kezdeményezett, olyképen, hogy ha az egyes futamokban 3 ló indul, helyre egyáltalán fogadás nem eszközölhető, míg nagyobb mezőnyöknél (már 7 lónál is) 3 hely fog fizettetni.

Igazságszolgáltatás.

Husz krajczárért. Biharmegye Királyi községében egy munkásleány kikapta az uraságtól 6 frt. 40 krajczárnyi munkabérét és ezzel haza felé sietett. Alig ment azonban egy kilométernyire, Somlyán Pál utána szaladt és husz krajczárt kért tőle mivel ez nem akart adni, letépette a földre és erővel elvette azt. A törvényszék tegnap tartott ülésében a vádlottat tekintetbe véve a számos enyhítő körülményt, 14-napi fogházra ítélte.

Öt éves gyilkos. Kovács Ferencz erdőgyaraai lakos házában, két kis gyermek játszadozott. Mikor a házban egyedül maradtak, Kovács Ferencz öt éves gyermek levette a szegről atyja fegyverét és Kotymán Marira irányította. A fegyver elsült és a kis leány holtan terült el a földön. Tegnap tartottak meg ez ügyben a végtárgyalást s a gyilkos gyermek szülei, Kovács Ferencz és Kovács Ferenczné gondatlanságból okozott emberöléssel voltak vádolva a kir. ügyészség által. Vétkeessége ki is mondatott s rövid tanácskozás után a törvényszék Kovács Ferenczet 14 napi, Kovács Ferencznét pedig három napi fogházra ítélte.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

15.

Nagyot sóhajta bámulta Leonora a kocsi belsejét. Hogy ült ott. Ugy illelt mint a gyémánt a foglalathoz.

Ki gondolhatta, hogy még ő itt Amsterdam utcáin ily elegáns kocsiiban ült, addig otthon atyja a boros kancsó mellett ül, testvére sánta, lakása szegény, legalább is csak olyan, mint egy jómódu polgár emberé. A kocsi nagyon tetszett neki, szebb volt, drágább mint a Vaelbeké, a kezdet jó, ha a többi dolog is megfelelő, ha a tulajdonos csak kissé türethet akkor. . . .

Szent Isten! talán annak lehetőségére gondolt, mint mikor Vilmos felhozott neki, olyan felindulva méltatlankodva utasított vissza? Elégedetten nevetett, hogyan gondolhatott volna ily körülmények közt az ABC-re az egyszeregre? Nem, ha az az ur igazi jó nevelőnöt keres lányának, máshol kereskedjék. Keveset fog olyat találni; ki annyira keveset értsen az okos dolgokhoz, tanításhoz, mint Asseleyn kisasszony.

A kocsi átment a Vondelparkon, majd balra fordult és néhány perc múlva egy gazdag szép villa előtt állott meg.

Leonora felment a lépcsőn, fent egy liverés szolga várta, kinyitotta neki az ajtót széles márvánnyal kirakott folyosó vezetett itt egy üveg ajtóhoz, melyen át a ház mögött levő kert fát lehetett látni.

A szmyrnai szőnyeggel fedett folyosón és lépcsőn egy hátsó széles szobába vezetett az inas Leonorát, a szoba ablakai a kertre nyílottak.

Minden gazdagságra mutatott, az a nagy bőrrrel fedett nagy tölgyfa székek a delfi kék porcellán a fénylő réz tárgyak, a falak, a

súlyos plüs függönyök! ha neki kellett volna választania soha csinosabbat nem tudott volna választani.

Egy csinos szobalány vette el tőle a kalapot s köpenyt az ur rögtön itt lesz.

Talán addig is ohajtáná a nagyságos kisasszony — mindenki így szólította, valószínűleg imponált a neve a ház urának s ez adta ki rendeletben a cselédnek, hogy így csi-mezzék — talán addig is ohajtáná a nagyságos kisasszony hogy a lánykával megismerkedjék.

— Minden bizonnyal felelt Leonora egy tükör előtt simogatva haját.

A velencei üveg olyan híven adta vissza képét. Az utolsó tizenégy nap már el is felejtette hogy milyen szép is ő, no persze mert azóta csak a nagyságos papa füstös tükrében nézegethette magát. Most meg is volt elégedve magával s gondolta is, hogy e szép mégis olyan pusztá hideg teremnek ő a legszebb disze.

A mi csak itt található volt, minden olyan hideg volt, semmi vonatkozás a tulajdonosra. A butorgyáros minta szobájába másképp nézne ki. Sehol sem látható arckép vagy emlékeztető valakire vagy valamire, szóval minden drága de hideg visszataszító volt.

Az ajtó kinyílt és az ő jövődöbeli nővendéke lépett be.

— A szükséges külszint meg kell tartanom ez az első próba — gondolta magában, midőn a leányka elé lépett.

Az első ismerkedés azonban nem volt, olyan kedélyes, a lányon egyáltalában semmi olyasmi nem volt, mit lányosnak lehetett volna nevezni.

Ugy 13-14 éves lehetett, úgy nézett ki, mintegy fiú, le volt vágva a haja, arca barna két világos kék szem tapadt a szemlélőre idegszerűen ajkát mogorván biggyesztette fel, pillái hosszuk voltak s bizonyos visszataszító külsőt kölcsönöztek az aznának; mozdulatai szegletesek, ruházata éppen nem lányosnak való kivéve a szoknyát azonkívül szürke flaner fiú kabátot viselt és semmit mi a körülötte levő gazdag tárgyakhoz illelt volna, mint egy pár brilliant fülbe valót.

— Maga az új mamzell? kérdé minden bevezetőköszöntés nélkül kezét hátra dugva.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Királyunk az orosz udvarnál.

Szentpétervár, ápril 28. (Saját tud. táv.)

A mai udvari diszebeden az osztrák-magyar vendégek orosz jelvényeikkel, az orosz urak pedig osztrák-magyar dekorációval jelentek meg. Gr. Goluchowszki az András-rend nagykeresztjét viselte, melyet Miklós csár a mai kihallgatáson személyesen adott át neki. Beck tábornok a Nevsky Sándor-rend brilláns-jait, Zuredinok rendkívüli követ az Anna-rend nagy keresztjét, Mérey osztálytanácsos a 2. oszt. Szaniszló-rendet a csillaggal. Ferencz József ő Felsége viszont Vannovszky tábornoknak és Richter főhadsegédnek a Szent István-rend nagy keresztjét adományozta. Az ebéd folyamán a Felségek a legvidámabb hangulatban voltak és élénken beszélgettek egymással.

Az ebédnél Miklós csár a következő felköszöntőt mondta:

Felségednek közöttünk való jelenlétéről boldogan, súlyt helyezek arra, hogy Felségednek minket egyesítő, ez őszinte barátsága újabb bizonyítékáért köszönetet mondjak. Ezt a barátságot megerősíti nézeteink és elveink közössége, melynek az a célja, hogy népeinknek béke áldásait biztosítsuk.

Felséged ismeri azon szívélyes érzelmeket, melyek lelkemet Felséged személye iránt betöltik és tudja, mily nagy súlyt helyezek arra, hogy teljes solidaritás legyen közöttünk ama cél tekintetében, melyet mi követünk. Felséged

egészségére üríték poharat és ő Felsége a királyné, valamint a királyi család egészségére.

Erre Ferencz József következőleg válaszolt: Mélyen meghatva ama szívélyes fogadtatástól, melyben Felséged engem részesíteni sziveskedett és ama figyelmességektől, melyekben, mióta a birodalom határát átléptem, részem volt, különösen szívemen fekszik, hogy Felségednek legelőnkebb és legőszintébb hálámat kifejezzem. Örvendek, hogy ebben újabb zálogát láthatom ama szoros barátságának, mely minket egyesít és mely kölcsönös tiszteleten és lojalitáson alapulva, népeink számára békét és jólétet tartósan biztosítsa. Teljes odaadással az ügy győzelme iránt, mindig boldognak fogom magamat érezni, hogy e célra Felséged hatóságos és értékes támogatására számíthatok és ami közös törekvéseink eredményeiről meggyőződve, poharamat emelem Felséged egészségére és egészségére a Felséges császárnénak és császári családnak.

Ebéd után hosszabb cercle volt, melyen Miklós csár Lichtenstein herceget, Goluchowszkit, báró Becket és gróf Paart, ő Felsége gróf Muravjevet, Potemkint, gr. Tollt és Ignatievet tüntette ki hosszabb beszélgetéssel.

Este az egész város fényárban uszott. Gyönyörű látványt nyújtott a Néva partja, a Miklós-híd, a főutak, köztük a Newszky prospect. A mai nap lefolyása úgy a vendégeket, mint az oroszokat nagy meglepéssel töltötte el.

Kisebb harcok.

A görögök és törökök most a harc-tér mellék pontján viaskodnak egymással. Főleg Volot és Epirust illetik ezen kisebb jelentőségű esetek. Volo határ ki-kötője a görögöknek a szaloniki öbölben és fontos strógiiai pont. Janina és Volo kirtoka azért fontos a törökökre nézve mert e nélkül visszavonulási útjuk volna fenyegetve Thessaliában.

Mindkét hely felé erős török hadosztályok vannak utban s csak ezeknek sikeres expedíciója után szándékozik folytatni az előnyomulást a török sereg, mely a görögök üdvözlésére eddigelé még csak nem is gondolt.

A tengeren újabb esemény nem adta elő magát, de bizonyos, hogy a keleti görög flotta a legközelebb Szalonikit bombázza, hova azonban a hatalmak is küldenek védőhajókat. A török flotta egyrésze legújabb hírek szerint mégis csak kijött a sik tengerre s talán Volót akarja a tenger felől szorongatni. A helyzet Athénben még mindig válságos.

Ujabb távirataink a következők.

Török vezérek kitüntetése.

Konstantinápoly, ápr. 28. (Saj. tud. táv.)

A harcztéren működő sereg vezérkari főnöke Omer Rusdi pasa és Grumbkov pasa a tüzéség felügyelője gyémántokkal díszített Ozmania rendjelet, Seifullah ezredes dandár-tábornokká neveztetett ki és Riza pasa tüzéségi parancsnokkal együtt a Medsidia-rend nagy jelvényét kapta.

A görög kamara egybehívása.

Athén, ápr. 28. (Saját tud. táv.) Ralli,

Sotiropulo, Dimopulo, Ikuludis és Kerapanos képviselők a királyllyal értekeztek, ki előttük a lapokból és a harcztérről jött. Ralli képviselő elbeszéléseiből ismeretes helyzetet fejtegette. Az ellenzék vezérei kijelentették, hogy a kor-

mány dolga intézkedni. A király hosszu tanácskozás után a kamara egybehívását javasolta melyet azok mint a helyzet megoldására vezető eszközt elfogadtak. A gyűlést azonban mint már említettük nem lehetett megtartani, mert kevés képviselő volt jelen.

Zavargások Athénben.

Athén, 28. (Saj. tud. táv.) A város különböző pontjain és a királyi palota előtt nagy csoportosulások vannak. Az ellenzék vezérei a királyljal tanácskoznak. A király minden felelősséget elhárít magáról a sereg visszavonulása miatt. **Ralli képviselő azt mondta a királynak, hogy nem bírja többé a nép bizalmát.**

Athén, ápr. 28. (Saj. tud. táv.) A zavargás nőltön nő. Az alkotmány téren fenyegető magatartást tanúsítanak a csoportosulók. Egyes néptömegek három fegyverraktárt feltörték. A tegnapi nap igen mozgalmas volt. Délután mintegy 500 önkéntes vonult végig az utakon a feltört fegyvertárakból vett puskákkal és revolverekkel. Midőn Ralli képviselő háza előtt elvonltek, a képviselők közül néhányan csillapító beszédeket intéztek hozzájuk, kijelentve nekik, hogy az ellenzék vezéreit a királyi palotába hívták. A tüntetők erre minden baj nélkül eloszlottak. Este az alkotmány térre gyűlt tömegnek számos beszédet tartottak.

A görög honvédelmi minisztérium

London ápr. 28 (Saját tud. táv.) A Times-nek jelentik Athénből, hogy itt mindegyik egy koalíciós avagy honvédelmi minisztérium alakításáról beszélnek.

Dellyanis lemondása.

Páris, ápr. 28 (Saj. tud. táv.) A lapok általában azt hiszik, hogy az athéni ügyek sürgősen kívánják a hatalmak beavatkozását. Néhány lap azt is tudni véli, hogy Dellyanis miniszterelnök a kamara ülésén várható viták után beadja lemondását.

Hirek Volóából.

Athén, április 28. (Saját tud. távirata.) Volóából érkezett sürgöny jelenti, hogy a török sereg elővédje a görögöket Velestinonál megtámadta, de ezek a támadást visszaverték.

Konstantinápoly, ápr. 28. (Saj. tud. táv.) Az »Ikdam« egyik sürgönye szerint a görög csapatok és a lakosság nagyrésze elhagyta Volót és Trikkalát hova lovas csapatok már mind meg is érkeztek.

A török hadihajók utrakészen.

Konstantinápoly, ápr. 28. (Saj. tud. táv.) Itteni lapok szerint az Orkanie toronyhajó, a Nedsem-Sefket korvetta, a Hifzi-Rahman toronyos monitor, Pelenkida torpedó fogó és két torpedó naszád kiindult a Dardanellákból. A hajóraj többi része szintén gőz alatt van.

Epirusból.

Athén, április 28. (Saj. tud. távirata.) Manos ezredes jelenti Artábol: Reggel óta folyik harc Pentepigadia körül. Az eredmény ismeretlen. A görög sereg a legerősebb pontokat szállotta meg. Plakánál sincs eredmény, mert az ellenség megtartotta állását. De tüzérségük Kalenei és Fortosi mellett nagy kártett az ellenségben, mely itt egyesítette erejét. Az ellenség Janninánál sáncolja el magát s az egész Luross-völgyet Kamarima és Suli vidékét odahagyta. Ezeknek lakosai tömegesen jönnek hozzánk és felfegyvereztetnek általunk. Ezen

bandáknak, amelyek már prevesai ellenséges bandákkal összeütköztek, nagy hasznát vehetjük. Ugy látszik a törökök csüggedtek. Prevesa 3000 helyőrsége a sebészek folytán számban megcsappant. Még erősiésekre és hegyi ütegekre van szükségünk. Az ellenség odahagyott hadállásaiban sok hadi, főleg tüzérségi lőszerre akadunk. A Salaporában rekedt ellenséges ágyukat haza küldjük Görögországba.

Atheni forrongás.

Konstantinápoly, ápr. 28. (Saj. tud. táv.) Az itteni orosz nagykövetséghez az a hír érkezett, hogy Athenben a nyugtalanság kitört, a király veszedelemben forog a valószínű válság után Ralli lesz a miniszterelnök.

30 millió a görögöknek.

Paris, ápr. 28 (Saját tudósítók távirata.) Intrászigeanak jelentik Athénből hogy Averor görög bankár 30 millióra rugó összeget küldött a görög kormánynak a háboru czéljára.

A helyzet Uszkübben.

Konstantinápoly, ápr. 28 (Saját tud. táv.) Uszkübben az ott uralkodó izgatott hangulat miatt as idei husvéti ünnepek alatt nem tartottak a templomokban istentiszteletet. A szerb követ újabb kérelmére melyet a portánál tett következett be Ambrózius elntazása Uszkübből.

Görög hajók Szaloniki körül.

Konstantinápoly, ápr. 28. (Saj. tud. táv.) A Spetzia nevű görög páncélos toronyhajó ma 75 tengeri mértföldnyi távolságba Szalonikitól a tengeren mutatkozott a görög keleti hajóraj kíséretében.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1897 április hó 27ik napján tartott vásárban eladott termesztermények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 7.40 Uj buza 7.30 Kétsz. buza, 5.80—5.60 Rozs 5.60—5.50 Arpa 4.10—4.00. Zab 5.40—5.20 Tengeri 3.50 uj 3.30 Borsó 15.— Lencse 16.00 Bab 7.60. Köleskása 12.00 Burgonya 2.60. 100 kiló Lángliszt 13.70. Zsemlyelisz 13.20 Fehérkenyér liszt 12.50 Barnakenyér liszt 11.50 széna fuvarral 2.60. Szalma fuvarral 1.60 Szalona 59.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg, alom-szalma —04. 1 köbm. bikkfa 3.—, tölgyfa 2.80 cserfa 3.30 100 kiló Marha hus —52, Öntött gyertya —54, Lámpaolaj —50. 1 liter Ó-bor —50. Uj-bor —40, Pálinka —34, Szilva pálinka—80, Szesz —85. 1 mm. kőso 10.70 nyers fagyú 25.—, olvaszt. fagyú 35.—, szappan 34.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00.—. Egy hektoliter ó-bor 32.00 uj bor 21.—, mész 1.30, kemény faszén 1.80, puha faszén —, kendermag 7.60 köles 6.00 lepeze 00.00, dió 20.—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 64, sertéshus 56, juh-hus 34, vörös hagyma 8, fog-hagyma 29, bors 1.10, paprika 1.30 barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernvmag —. frtig, 1 mm. Lóhere ——— 1 mm Burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1897. évi április hó, 27-ről: Tiszta buza körülbelül 250 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 300 hltr, árpa 50 hltr zab 100 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 400 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 55 drb, félhizott 90, sovány 250, süldő 300, malacz 700, hizott marha 10, jármás ökör 370, fejős tehén 260, borju 194, bivaly 6, juh és ecske 500 ló 378.

Marha ártáblázat 1897. április hó 27-ről egy pár első rendű jármás ökör 300—360 egy pár másodrendű jármás ökör 235. 280 egy pár harmadrendű jármás ökör 140, 230. 1 pár fejős

tehen 110—220. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 64—85 1 drb vágó tehén 150 kgr. 44—65, 1 drb. veres borju 8—14 1 drb. fél éves borju 20—29. 1 drb egy éves borju 27—36. két éves borju 35. 66. 1 drb. hizott sertés 60, 90. 1 pár fél éves 21. 27 1 pár egy éves sertés 43 52. 1 pár két éves sertés 65, 90, egy drb. jó igás ló 60 105, 1 pár ökörbőr 16—22. egy pár tehénbőr 11—15 borjubőr 4.00—6.50, 1 pár lóbor 5.—10.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. április. 28-án.	
Magyar aranyjáradék 4%	121.50
Magyar koronajáradék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	155.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.—
Osztrák járadék papirban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	122.50
Osztrák korona járadék	100.75
1860. osztrák államsorsjegyek	140.75
Osztrák magyar bankrészevény	936.—
Magyar hitelbank részevény	386.50
Osztrák hitelintézeti részevény	352.80
Osztrák-magyar államvasuti részevény	846.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	950.—
Német birodalmi márka	58.60
London vista	119.55
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.72

SZERKESZTŐI POSTA.

Antisztius. Nagy élvezettel olvastuk a sok tudással és iudiciummal megírt cikket, — kár hogy előbb nem kaptuk. Most már nem akarjuk felszínen tartani a kongresszuson történeteket. A cikkek többi részait azonban felhasználjuk. Köszönet és üdvözlét.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetés.

A nagyváradai l. sz. Káptalan tulajdonát képező **Kommandáns rétből** 3199 és 3200. h. r. sz. a belényesi országút és Gilányi sor mellett elterülő 4 kat. hold 1510 □ öl terület a helyszínen kijelölt **18 részletben**, esetleg egyben is **eladó.**

Az eladási feltételek, valamint a helyrajzi adatok az uradalom főtiszti hivatalában (Sal Ferencz-utca) megtekinthetők és a venni szándékozók a becsárnak legalább is 10%-át tevő bántapénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a nevezett hivatal pénztáránál **f. évi május 20-ig** beadhatják.

146 2—3

Papp Imre,

főtiszt.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentáll az idő megroslásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölősként alkalmazatik kőszvények, csúznál, tagazagatlanság és meghűlések, és az orvosok által bedörzölésre is mindig gyákrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákrorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban májdnem minden gyógyszertárban kőszlethet van: főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több tisztebértéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéjegyzése nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, ca. és kir. udvari szállitók. RUDELSTADT.

290 42—56

Villany világítás!

SZENT-LÁSZLÓ GYÓGYFÜRDŐ

(PÜSPÖK-FÜRDŐ)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Az ezredéves kiállításon e fürdő a *nagy arany érmet* nyerte.

Vasut- távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Hazánk legrégebbi gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R° kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükör-fürdők, kabin és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek. Nagy sétányok. Tekepálya.

Fürdőzésre javalva van: az izületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós izületi loboknál, csonttörések és ficzamok után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitünő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógymódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitünő hatásu **görvély** és **angolkór**nál légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrászda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, tánczvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térzene.

Évad: május 1-től szept. 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30% ármérséklet.

Kitünő magyar konyha áll rendelkezésre. Tisztán kezelt erdélyi és érmelléki borokról gondoskodtam.

A vendégek részére szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás, napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szíves jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR
fürdő-bérlő.

Villany világítás!